

Rahateemalistest koolikirjanditest

Malle Pajula
malle@epl.ee

► “Selle vaate pärast võiks küll rahandusministriks hakata, aga hotellidirektoril on ju sama privileeg,” naljatab Margus Mikhels ja vaatab ministeeriumi aknast mõtlikuna üle uduhämus linna. Mõni hetk tagasi sai ta keskkooliosa parimana kätte kirjandivõistluse “Riigi rahakott, meie kõigi rahakott” auhinna.

Tegelikult ei kuulu rahandusministri roll tema unistustesse. Eelarvega tegelemine võib ju ka olla loominguline, kuid veidi teistmoodi, kui tema sooviks. “Olen juba oma elus vitsa saanud, nii tean, et ei tasu võtta ette asju, millega hakkama ei saa,” ütleb ta ning lisab, et ei pea end reaallala inimeseks. Pealegi ütles juba ta vanaema, et “oleks” elab seinaprao vahel. Nii keeldub ta ka ministri töölaua taga poseerimisest.

22AASTANE KOOLIPOISS. Marguse asjaliku ja arutleva kirjandi võiks vabalt avaldada kolumnina ajalehes. Ometi suhtub ta

► **Rahandusministeeriumi kirjandivõistluse võitis 22aastane 10. klassi noormees**

► **Sada krooni on väga suur raha ainult asotsiaalile või ihnurile, leiab üks õpilane**

võitu ääretult tagasihoidlikult ja pole seda ka enda koolis suure kella külge pannud. Margus nimetab end pretsedendiks – ta käib kümnendas klassis, aga on 22 aastane. Võit teeb ta natuke murelikuks. “Pole justkui päris aus, et ma võitsin. Olen ju küll tõepoolest 10. klassi õpilane ja vanust polnud piiritletud, aga ma olen ikkagi vanem ja järelikult on mul elukogemust, mille najalt kirjutada, ju rohkem,” mõtiskleb ta ning lisab, et kirjutab kirjutamise pärast, mitte võiduks. “Ei hakanud ju ka meelelega halvemini kirjutama,” ei anna võit talle rahu.

Margus käib Lähte ühisgümnaasiumi meediaklassis ja võimalik, et pärast kooli lõppu asub edasi õppima meediaerialale. Ka nooremas vanuseklassis võitis

kirjandivõistluse Lähte kooli poiss Maikal Pikalev. Margus näeb kahekordse võidu taga ühe põhjusena tugevat ja tema hinnangul Eesti tingimustes ideaallähedast kooli. “Seal arvestatakse õpilase soove ja isiksust. Hoopis teine lähenemine, ühe vitsaga löömist pole,” oskab ta teistest eakama õpilasena hinnata õhkkonda.

16AASTASTE SEAS VÄHE SÄÄSTLIKKE. Margus kirjutas tulevikule mõtlevast säästlikkusest, enamus kirjutamisvõistluse osalejaid võttis aga teemaks “Kas sada krooni on suur raha?”. Marguse hinnangul sõltub saja krooni suurus kontekstist.

Pärast pikemat pausi keskkooli tagasi jõudnud Margus on raha suuremates summades näi-

nud kui ta klassikaaslased, vahepealsetel aastatel teenis ta muu seas leiba ka kinnisvaramaaklerina. Tema hinnangul ei käi koolikaaslased rahaga kuigi säästlikult ja majanduslikult ümber, kuid kuueteistkümnenda aastastelt ei saa ka seda eriti oodata. “Mis kergelt tuleb, see kergelt läheb. Alul ostetakse kommi ja mänguasju, hiljem mänguasjad lihtsalt teisenevad. Kui ise teenid ja saad tundma, mida tähendab toita peret, muutub ka suhtumine,” arwab Margus.

LÕIK MARGUSE KIRJANDIST. “Me toodame arutu hulga keskpärase haridusega inimesi, kes ilmselt saavad ülikooli sisse (mõnda eratilikooli vähemalt), lõpetavad selle, ja saavad keskpäraseks spetsialistiks – viimase aja trendide järgi otsustades suhtekorraldajaks, rahvusvahelise äri juhiks (mis imeloom see küll on?) või juristik. Öelge palun, kust võetakse need tuhanded, ei, kümned, kui mitte sajad tuhanded kliendid, keda need spetsialistid tulevikus teenindama hakkavad?”

Kirjandivõistluse võitja Margus Mikhels (22) rahandusministri ametist ei unista. FOTO: RAIGO PAJULA

kumab mure elu ebaõigluse pärast

SAMAL TEEMAL

Lapsed rahast ja sajast kroonist

► Ema ütleb mulle igal hommikul, et käi oma taskurahaga otstarbekalt ringi, kuid mina pole vist selle ala ekspert. **6. kl tüdruk**

► Diskuteerides inimestest, kelle jaoks sada krooni on tõesti suur raha, peab mõnma, et selliseid inimesi on kahte liiki. Esimesed neist on ihnurid, teised asotsiaalid. **7. kl poiss**

► Näiteks riigil võiks olla oma piimatehas, mõni supermarket, autopood või midagi muud sellist, millega inimesed praegu raha teenivad. Siis poleks rikkuritel vaja raha maksudena küsida. **6. kl tüdruk**

► Ka minu ema on vapper olnud. Ta sõitis suve alguses Rootsi, et seal maasikakorjamisega perele raha teenida. Juhtus aga selline õnnetu lugu, et Rootsis sadas tihedat vihma ja ema ei teeninud tööga suurt midagi. Olin murest murtud ja närveerinis aina. **6. kl tüdruk**

► Kui inimene ostab 15 miljonit krooni maksva McLaren F1 maailma kiireima sportauto, mille tippkiirus on 370 km/h, siis ma olen kindel, et teda ei huvita sada krooni ning ta ei hakka sadat krooni alla tingima. Aga kui mõni viletsama elujärgjega inimene läheb poodi ja näeb, et üks võileiva grill maksab 415 krooni ja on ilus ning tei-

ne samasugune 315, kuna sellel on kriips peal, siis ma olen kindel, et ta ostab kriimustatud mudeli, sest sada krooni on tema jaoks suur raha. **7. kl poiss**

► Kodus on tänapäevalgi säilinud purke, mille etiketil seisab "tsena viisteist kopikat". Või kušett, mille all on silt: "kaheksakümend kolm rubla". Aga kui ema poest tuleb ja teatab: "Juba jälle läks sada krooni...", on tunne, et asjad on läinud ikka kõvasti alama. **7. kl poiss**

► Isal ripub nelja kuu töötasu kusagil õhus. Vaatan vanemaid ja mõtlen - võibolla olen ma liiga noor ja haridustee on veel lühike, et mõista, kuhu jääb teenitud töötasu. Kui mina oleksin rahandusminister, siis ei laheks ma liiga teha maal kasvavatele lastele. Tahan, et oleks ka maapere õnnelik ja suudaks endale kõike lubada. **7. kl tüdruk**

► Kui vaadata politseisaateid, näeb seal, et mõned inimesed on võimelised ka teise inimese saja krooni eest läbi peksma. **6. kl poiss**

► Pensionide tõstmine on selleks ka hea, et pensionäridel oleks huvitav vanaduspõlv. Nad saaksid siis kasvõi Tivolis käia. **6. kl tüdruk**

► Kui ema annab mulle viis krooni, et koo-

list saia osta, on see mulle suur raha, aga on ka lapsi, kes hoopivad oma lastetoetusega, mida riik iga kuu maksab, siis on viis krooni talle tühi asi. Ma järeldan sellest, kui ebaõiglane on elu. **6. kl tüdruk**

► Teeksin kõigepealt selleks suuri pingutusi, et Eestimaa lapsed ei peaks puudust tundma, oleksid õnnelikud ja nende vanemad ei peaks noorena hingelt vananema ja hallipäistena ringi käima, otsides raha ja tööd laste heaoluks.

Püüaksin tirida presidendi lennukisse ja temaga koos sõita üle järelejäänud Eestimaa metsade ja karjuda talle lausa kõrva, et ta seda viimast Eestit enam ära ei müüks.

6. kl tüdruk

► Mõnel inimesel ei ole üldse raha ja nemad võtavad raha võlgu... Siis peab see inimene mööblit müüma. Ja siis ei saa ta enam kuskil majas elada, ei ole voodit, kus võiks magusasti magada. Ja siis nemad tahavad ära surra. Koolis nende lapsed käivad nagu prügimehed. **7. kl tüdruk**

► Elatagu kasvõi laudas, seda ei näe keegi, peaasi, et auto ning välimus oleksid võimalikult uhked. **11. kl tüdruk**

► Rahandusministrit tahaks iga naine meheks. **6. kl poiss**

Rahandusministeeriumi kirjandivõistluse võitjad

NOOREM VANUSERÜHM

I koht Maikal Pikalev, Lääte Ühisgümnaasiumi 9.a klass

II koht Ave Ustal, Toila Keskkooli 8.a klass

III koht Katrin Lahe, Kuressaare Põhikooli 9. klass

VANEM VANUSERÜHM

I koht Margus Mikhels, Lääte Ühisgümnaasiumi 10. klass

II koht Triin Tuulik, Tallinna Inglise Kolledži 10. klass

III koht Ermo Säks, Tartu Tamme Gümnaasiumi 10.a klass

Kirjandivõistluse "Riigi rahakott, meie kõigi rahakott" eesmärgiks oli panna kooliõpilasi mõtlema säästlikkusele kodus, koolis ja üldse igapäevases elus ning suurendada õpilaste huvi riigi toimimise vastu.

Tõid laekus 629

Enim valiti teemat "Kas sada krooni on suur raha?"